

Délvidék

Bácskai Napló
Politikai napilap
Felelős szerkesztő: Kónya Lajos

MELJELENIK	
mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.	
Szerkesztőség és kiadóhivatal:	
Szabadka, IV., Rákóczi-út 20.	
Telefonszám 300.	
ELŐFIZETÉSI DÍJAK:	
Helyben hához hordva	
egész évre	32.-
fél évre	18.-
negyed évre	8.-
Világra postán küldve	
egész évre	32.-
fél évre	18.-
negyed évre	8.-

Az orosz béke borzalmas csapás az antántra.

— Bonar Law beszéde. —

London, márc. 9. A nyugati helyzetről Bonar Law az alsóházban a következőket jelentette ki:

— Véleményem szerint a háborút az elmúlt évben a szövetségesek javára lehetett volna befejezni, ha nem állottak volna be az oroszországi események. Ezek az események borzalmas csapást jelentenek a szövetségesekre, azonban Németország egy lépéssel sem jutott közelebb ahhoz a békéhez, amellyel vár.

— Az oroszországi események ellenségeink helyzetét jelentékenyen javítják, de neveltséges dolog felténnünk, hogy Németország kizsákmányolhat olyan országot, mint amilyen Oroszország. — Az oroszországi új helyzet a nyugati fronton a situációt egészen megváltoztatta. A legutóbbi hónapokban nem kevesebb, mint harminc hadosztályt hoztak át a nyugati frontra. Ha azonban az egész frontot a Csatornától az Adriáig vesszük figyelembe, az olasz frontot beleszámítva, a mi csapataink létszáma nagyobb.

A japán-orosz háború.

— Amerikai hajók Vladivosztokban. —

Bécs, márc. 9. Mint Stockholmból táviratozzák: Washingtonból azt jelentik, hogy Kína különféle kikötőibe amerikai szállítóhajók érkeztek, amelyek Vladivosztokba készülnek. Az antántnak Archangelszkben és Vladivosztokban volt valamennyi gőzösét arra használják fel, hogy Kínának és Japánnak csapatokat és löszert szállítsanak. A lapok tudni vélik, hogy Japán csak nagy engedmények megadása után vállalkozott arra, hogy Oroszország ellen háborút viseljen.

Német vállalkozások sikere

A német nagyvezérkar jelentése.

Nyugati harcok: Sikeres felderítések végrehajtása alkalmával Merckentől keletre 30 belgát, Festhubertől északkeletre pedig 23 angolt fogtunk el. A tüzéségi és aknavető harc este egyes szakaszokon feléledt.

Rohamosztatok La Neuville-től északra (Berry au Bactól délre) végrehajtott előretörésük után számos francia foglyot szállítottak be. A harcivekenység egyébként állótűzésre szorítkozott, amely a Maas nyugati partján átmenetileg fokozódott.

A lotharingiai arcvonalon a francia tüzéség Selle és Plaine között élénk tevékenységet fejtet fejtet ki. A többi harcetekről nincs ujság.

Ludendorff, első főszállásmeister.

Pétervárról nem szabad elutazni.

Bécs, március 9. Stockholmból táviratozzák: Az orosz kormány intézkedése folytán magánszemélyek, a diplomáciai területek tagjainak kivételével nem hagyhatják el a fővárost. Ezt a rendelkezést az az okolja meg, hogy a vasutak túl vannak terhelve.

Vezérkarunk mai jelentése.

Nincs különös jelenteni való.

A vezérkar főnöke.

Moszkvából kiutasították az idegeneket.

Bécs, február 9. Kerülő uton jelentik Pétervárról: A moszkvai városi tanács a nagy lakáshiányra való tekintettel elrendelte, hogy mindazok, akik nem állandó lakosai Moszkvanak, hagyják el a várost.

Francia érdekek védelme Oroszországban.

Bécs, március 9. Genfen át jelentik Párisból, hogy Dánia elvállalta a francia érdekek képviselését Oroszországban.

Nemzetköziség és örökbéke.

Nem ubi bene, ibi patria elvét értjük alatta, hanem azt a nemzetköziséget, amelyet a háború elpusztított. Az emberszeretetet, a kultúrát, a gazdaságot, ipart, kereskedelmet, minden szépet és hasznosat, amely összehozta egymással földrajzi határoktól függetlenül, nemzetiségre nem tekintve, a művelt világ embereit.

A szellemi és gazdasági világforgalmat jelentő nemzetköziséget a háború megölte, de a békekötés újból életre fogja támasztani. Ennek a jogos és helyes internacionalizmusnak fenséges és örvendetes diadalmaja lesz mikor Berlinből elindul az első vonat a franciákhoz amikor a központi antant államok uralkodói egymás fővárosaiban fognak viziteltetni.

A szellemi és anyagi internationalizmusnak azonban lesz egy új problémája is amelyet az emberiség érdekében sikerre kell vinnie s amelyet eddig csak ideális egyesület kultivált — eredménytelenül.

Értjük e feladat alatt az örökvilágbéke és általános lefegyverezés megteremtését.

Ennek a fenséges feladatnak megvalósítására kell törekedni a világ összes nemzeteteinek a háború után. Az akerseres négyesztendő, mely 1914 óta elmúlt, évszázadokat jelent a pusztítás, gyász

és szomorúság tekintetében. Annyit szenvedtünk, annyit sirtunk, amennyit valaha még el sem képzelhattunk volna. De épp mert tudjuk szenvedjük ezeket a szenvedéseket, azért kétszeres, százszoros kötelességünk elejét venni még csak a lehetőségének is egy újabb világháborúnak.

Ezt célozza a világbéke, az általános lefegyverezés. Ez legyen az internacionalista törekvés, ebben olvadjon össze a német és francia szerb és magyar, olasz és osztrák. Persze a háború után a béke beköszöntésével...

De ennek a hatalmas reformnak megszületését mi nem tagdíjakkal operáló, exkluzív társaskörökkel, egyesületesdivel kell majd elérni, hanem az örök békére kell nevelni az emberiséget. A gyermekkortól kezdve világ szeret kell propagálni, elhittetni, kényszerítve, ellenállhatatlanná tenni az örök béke propagandáját, hogy ne legyen senki, aki ne akarja ne ebben lássa a világboldogulást.

A mi háborús szenvedésünknek unokáink örök békéje lesz a leggyönyörűbb gyümölcse. Az evangéliumi szeretet fog akkor urrá lenni szent János fog diadalmakodni.

Felebarátunk minden ember kivétel nélkül!

Fiacskáim szeressétek egymást!

Ezt a két gyémántot kell közkinccsá az emberiséggel veleszületett eszmévé tenni.

Gazdasági viszonyok a monarchia és Oroszország között.

Az orosz békeszerződésnek az a része, mely az Osztrák és Magyar Monarchia gazdasági viszonyaira vonatkozik, különösen gondos figyelmet érdemel most, mert hiszen a szovjetek jóváhagyása után a szerződésnek ez a része ránk nézve nyomban gyakorlati jelentőségűvé válik.

A megegyezésről azt tudjuk ma még, hogy az tartalmilag nagyrészt megegyezik az ukrániai békeszerződés hasonló irányú határozmányaiival.

Kereskedelmi és hajózási szerződést egyelőre nem kötünk Oroszországgal, hanem e tekintetben provizórium lesz addig, míg a most velünk ellenséges viszonyban levő államokkal, valamint az amerikai Egyesült Államokkal és Japánnal — a megkötendő béke után — tárgyalásokba nem bocsátkozunk. — A provizóriumot azonban mindenesetre fenntartjuk 1919. évi dec 31-ig. A kölcsönös kereskedelmi viszonyokat külön határozmányok alapján fogják rendezni.

E határozmányok lényegében megegyeznek az 1900. február 15-iki osztrák-magyar-orosz kereskedelmi és hajózási szerződés tartalmával, amelyen a változott viszonyokhoz képest bizonyos kiegészítések és módosítások történtek.

Mindkét szerződő félnek meg van adva az a lehetőség, hogy ezeket a határozmányokat 1919. május 30-tól számítva hat hónapra felmondhassák. Ha e felmondási jogot 1922. december 31. előtt érvényesítik, ugy 1925. december 31-én, ha a felmondás 1922. dec. 31. után történik, ugy három évi időtartamra, az alapul szolgáló határozmányok érvényesítésének napjától számítva, mindkét szerződő fél területén levő kereskedelmi és pénzügyi társaságok, a földmívelési és ipari termékek és a hajók a legtöbb kedvezmény előnyét fogják élvezni. Ez a legtöbb kedvezmény akkor is érvényben marad, ha a szerződő felek egyikének területén a vámviszonyok megváltoznak.

Az ukrániai békeszerződéssel hasonlóan az Oroszországgal való békeszerződésben is gondoskodás történt arról, hogy azok a kezdemények, amelyeket Ausztria és Magyarország fog Németországnak adni egy vámszövetség esetén, kizárandók a legtöbb kedvezmény megadásából. Hasonló fenntartás történt Oroszország javára ama kedvezmények dolgában, amelyeket Oroszország egy más, vele vámszövetségben levő államnak adna. Különösen kiemelendő, hogy amennyiben az I. A. tarifa mást nem ír elő, a provizórium egész tartamára, valamint a később kölcsönösen megadandó legtöbb kedvezmény tartamára az 1913. jan. 18—26-iki általános orosz vámtarifa lesz irányadó.

A szerződő felek megegyeztek továbbá arra nézve, hogy a békekötéssel a gazdasági és pénzügyi téren való háboru befejezése is megtörténjen. Kötelezik magukat, hogy sem közvetve, sem közvetlenül nem vesznek részt oly rendszabályokban, amelyek a gazdasági vagy pénzügyi téren való ellenségeskedés folytatására céloz-

nak és államterületükön belül az ily rendszabályokat minden rendelkezésre álló eszközzel megakadályozzák.

Arra az átmeneti időre, amely a háboru következményeinek leküzdésére és a viszonyok új rendjének megteremtésére szükséges, kötelezik magukat a szerződő felek, hogy lehetőleg nem támasztanak nehézségeket azaz, hogy magas behozatali vámokat vetnek ki a szükséges árukra. Késznek nyilatkoztak továbbá, hogy mi-

előbb tárgyalásokba fognak bocsátkozni és amennyire lehetséges, a háboru folyamán megállapított vámmentességet hosszabb időre fentartják és kifejlesztik.

Egy külön intézkedés végül azt mondja, hogy azokat az előnyöket, amelyeket a szerződő felek egyike a háboru folyamán más államoknak adott koncessziók nyújtása, vagy más állami rendszabályok által, megszüntetik, vagy pedig a másik félre hasonló jogok megadásával kiterjesztik.

Március 15 a liceumban.

A szénhiányra való tekintettel a „Szabad Liceum” kénytelen volt előadásorozatát beszüntetni. A fűtési tilalom alól a város polgármestere készséggel kivette a március 15-ét, s pénteken d. u. fél 6 órakor kezdődő ünnepség céljaira átadta a városi székház dísztermét.

A magyar nemzetnek a mai zivatáros napokban nagy oka van az 1848—49-es eseményekre visszaemlékezni s a régi fénynél új szövétnéket gyujtva erőt és bátorságot meríteni a létünket fenyegető ellenség elleni küzdelemben.

Ezért is, meg a béke pirkadó hajnalának reményében is örömmel ünnepli a Liceum a márciusi napok emiékét és szeretettel meghívja arra a város hazafias közönségét.

Az ünnepi beszédet dr. Pásztor Endre főgimnáziumi tanár tartja. Ambrus Balázs a jeles költő saját ünnepi versét adja elő. Dembitz Irma urleány pedig Babics Mihály egy gyönyörű alkalmi költeményét fogja szavalni.

A részletes programot legközelebb fogjuk közölni.

Csalás a káposztamaggal.

Gerő Vilmos ujvidéki kereskedő a ki szabadkán teljesít katonai szolgálatot, megbízást adott Hemler Jakab ujvidéki koresmárosnak, hogy részére 400—500 kilogram káposztamagot vásároljon 150 koronás árban.

Hemler a megbízás alapján több környékbeli parasztasszonynál vásárolt magot 150 koronájával. Az átvételnél gyanusnak tűnt fel a Hemler által összevásárolt magkészlet és szakértői vizsgálat után kiderült, hogy a busás áron megvett káposzta mag nem egyéb egyszerű kisértékű repcemagnál,

amelynek métermázsája legfeljebb 60 koronát ér meg.

Payerle Nándor ujvidéki rendőrfőkapitány intézkedett, hogy a gyanús magvakat a megvizsgáló állomáson vizsgálják meg és egyúttal szakértőként kihalgatta Bahl István és Jovanovics Vojin városi kertészeket, akik a lefoglalt magvakat kicsiráztatták és az összes magvakból repce palánta nőtt ki. Az ujvidéki rendőrség egyelőre árdragítás címen indított eljárást a káposztamag-eladók ellen. A károsítást amelyeket kicsaltak körülbelül félmillió koronára rug.

Rekvirálják a marhákat.

A földmívelési miniszter a hadsereg husszükségletének biztosítására felállította az Állatkereskedelmi rt. t., amelynek az volt a célja, hogy a gazdáktól vegye meg a fölösleges élőmarhákat és fordítsa a hadsereg élelmezési céljaira.

Az Állatkereskedelmi rt. minden fáradsága kárbavesztett a gazdák nemtörődömsége miatt, akik ugyanis nem adták át marháikat, hanem máshol árusították el.

A földmívelésügyi minisztériumból ma leirat érkezett a polgármesteri hivatalba ez ügyben. A

leirat hivatkozik a gazdák hazafias lelkületére és kéri, hogy ajánlják fel önként marháikat, különösen azok, akiknek ötven darabnál több van. Ezekre a leirat kötelező hatással bír.

Ha nem szolgáltatják be önként a fölösleget, ugy kénytelen lesz a miniszter az élőmarha állományt zár alá venni és elrekvirálni.

Ajánljuk gazdáink figyelmébe, hogy inkább önként ajánlják fel fölösleges élőmarháikat, minthogy egy újabb rekvirálást hozzanak Szabadkára, volt elég ugysis.

Már drágítják az ukrán bohozatali cikkeket.

— Kik az okai a drágaságnak? —

Az ukrán határról írják az alábbi épületeres dolgokat, melyek ríkító világosságot vetnek arra a különben percig sem vitás kérdésre, hogy miért van országsszerre olyan elviselhetetlen drágaság s kikiek az érdeke, hogy az árak indokolatlan felverésével maguknak magas uszorahasznót, a közönségnek keserűséget és nélkülözést okozzanak.

Mikor egy héttel ezelőtt meg-

nyílt az ukrán határ és megindult a cserkereskedelem az áldott országban, melyben hatalmas készletek vannak felhalmozva, mindent lehetett kapni, még pedig meglehetősen emberséges áron. Így volt bőven liszt, mosó és pipereszappan, cérna, tea, kávébab, őrölt kávé, csokoládé, kakao, cukor, dohány, gyufa, durva, de tartós szövet, finom selyem stb. Ma, mikor a monarchia minden vidékéről az üzlet szágára ide-azonlott a zsidóság, különösen annak galiciai fajtája, az árak mindenben éppen oly magasak, mint ott otthon, noha itt áruhiánnyal nem lehet indokolni az árfelzök-

tetést, hanem annak oka kizárólag a zsidó kereskedők részéről nyomban megindult spekuláció és mesterséges árdragítás.

Hiába gondoskodott tehát vitéz hagseregünk vére ontásával arról, hogy tisztességes béke után olyan készletekhez jussunk, melyek az itthoni nélkülözést és nyomorúságot volnának hivatva enyhíteni. A zsidó élelmesség rávetette magát a hatalmas készletekre s azokból csupán ők meritenek mérhetetlen hasznót, míg itthon a szegény fogyasztó kénytelen tovább nyomorogni.

NAPI HIREK.

— Érettségi a felsőkereskedelmi iskolában. A szabadkai felsőkereskedelmi iskola azon növendékei kik az utolsó sorozáson alkalmassok lettek, tegnap tették le az érettségi vizsgálatot. A hat katonadiák közül egy jól erett, Schmidt János, öt egyszerszerűen erett, névszerint, C a j k á a László, Hlavács János, Hirsch Sándor, Strassburger Mihály és Szógi József. Az érettségizett diákok tegnap bucsuztak el egy kis összejövetel kereténél között a városi kávéházban Matkovic Béla felsőkereskedelmi tanártól, osztályfőnöktől. Bankettet is rendeznek még pedig a gimnázium érettségizett növendékeivel együtt fogják rendezni.

— Burgonya jött Szabadkára. A szekszárdi burgonya kirendeltség a szűkös pótlására 4 vagon burgonyát utalt ki Szabadkára, a mely már meg is érkezett.

— Elhunyt áldozópap. A bácsalmási espereskörület papságának gyásza van Kovács Nap. János áldozópap életének 63 ik, áldozópapságának 38-ik évében, e hó 4-én Tatáházán elhunyt.

— Szénsavas mész a sertéseknek. Hogy a takarmányhiányt valamilyen módon ellensúlyozzák, a Takarmány-forgalmi Iroda a növendék sertések esntfejlesztésének elősegítésére bizonyos mennyiségű szénsavát utalt ki. Felhívja ez ebből mindazon gazdákat, akik növendékertésekkel rendelkeznak és igényt tartanak szénsavas mészre ebbéli igényüket jelentsék be. A kiutalható mennyiség minden 1000 kg. élősulyra naponként 10 deka.

— Gázut Temerinben. Griska András közvetlenül a háboru kitörése előtt értéki kutat furatott. A kut el is készült és percenként 500 liter vizet és 200 liter gázt ad. A háborus viszonyok miatt azonban ez a nagyértékű gáz a levegőbe megy, noha lehetne vele az egész falut világítani és fűteni. Reméljük, hogy a háboru befejezése után ezt a mérhetetlen kincsét jobban lehet értékesíteni.

— Az orosz foglyok itt maradhatnak. Az Oroszországgal kötött béke első folyamányaként érdekes átirat érkezett a fogolytáborok pártancsnóságától Szabadka városához. Az átirat szerint azok az orosz foglyok, akik itt akarnak maradni, letelepedhetnek Magyarországon és szabad életét folytathatnak. A letelepülést kieszakozó engedélyért az illetékes fogolyügyeleti tisztánél kell jelentkezniük.

Az engedélyt valószínűleg többen veszik igénybe.

— Elvesztett a rekviráló biztos pecsétje. Szilágyi Ferenc századosnak a szabadkai rekvirálást vezető biztosnak a városházán levő hivatalos szobájából ismeretlen tettes ellopta régi köralakú pecsétjét. A rendőrség a vakmerő tolvajt erőlyesen nyomozza, mert az ellopott pecséttel súlyos visszárleéseket lehet elkövetni. Epen ezért, ha bárki a rekviráló biztos köralakú pecsétjével akár katonai, akár polgári ügyben jelentkezik, azonnal át kell adni a rendőrségnek. Szilágyi százados most négy-szögletű bélyegzőt használ.

— A szociális misziótársulat temerini szervezete f. hó 3 án alakult meg 200 rendes és 70 pártoló taggal. Egyházi gondozó lett dr. Resch Ignác plébános, elnök Dr. Parlagi Morné, titkár Bakos György né, I. pénztárnok Göbel Ferencné, II. pénztárnok Vermes Ilma. Hadiárvák gondozója Péter Ferencné, anya és csecsemővédő hivatal főnöke Léh Fülöpné, állás-közvetítő hivatal főnöke Kern Zsigmondné, jegyző özv. Ferró Vincéné, leánykör vezetője Mária Ludgádisz.

— A baleset következtében elhalt munkások igényjogosult gyermekei az országos munkásbiztosító pénztár rendelete szerint ezen-tal akkor is részesülhetnek tanulmányi segélyben, ha a baleset idejékor 16. életévét már betöltötték. Eszerint tanulmányi segélyt kaphat az a gyermek is, aki csak 16. életévének betöltése után kezd kiképzés, vagy továbbképzés céljából tanulmányokat folytatni, még pedig nemcsak ha iskolai tanulmányokat folytat, de akkor is, ha valamely gyakorlati életpályára készül, (pld. ipari tanuló, festő-növendék stb.) A segély legfeljebb 24 éves korig jár. Megokolt esetben 1 rövid, csupán egy-két napra terjedő időtartamra is engedélyezheti a pénztár.

— A háborus évek legnagyobb szenzációja. „A francia anyák” tragédia 4 felvonásban. Irta Jean Riohepin, a francia akadémia tagja. Főszerepet Sarah Bernhard játsza, páratlan sikerrel, zsufolt házak előtt került bemutatásra két héten keresztül a budapesti Uránia mozgóképszínházban. Legközelebb Szabadkán, az Elit moziban is színre fog kerülni.

— Hal a tejben. Párját ritkítja az a följelentés, amit tegnap tett a nagybecskereki rendőrségen egy tejeskófa: Vláh Anna. A rendőrbíró ugyanis eljárást indított Vláh Anna ellen a temesvári vegyvizsgáló állomás följelentése alapján tejpancsolás miatt. Vláh Anna azzal védekezett, hogy ő a tejet vidéki tejárus asszonyoktól veszi, akik már neki is alaposan megkeresztelve adják el. Ennek igazolására fölhozta, hogy néhány nappal ezelőtt egy Thurinszki L. la nevű szerb tejesasszonytól vásárolt egy kanna tejet. Mikor a tejet megakarta szűrni, a legnagyobb megdöbbenéssel vette észre, hogy abban egy halacska, sőt hal evickék. Nyomban a fölhabot rodás és egyben a csodálkozás hangján szólott Thurinszki L. la-hoz, hogyan kerül a tejebe hal?

— Hát nem tudja kigyvelmed azt, hogy ninesen tej viz nélkül?.. adta meg hetykén a fölvilágosi-

tást Thurinszki L. la. A hal minden valószínűség szerint a Bógából került a vidéki szerb asszony kannájába tejkeresztelés közben. Nagybecskereken kíváncsian várják, hogy megbüntetik-e a tejeskófát. Végeredményben ugyanis a kofa ingyéh adott ráadásul egy halat a vevőnek. Az pedig ma drága étel.

x Kovács István tanár VI. kör, Mária Terézia-tér 15. sz. a. levő magántanítási tanfolyamán elfogad tanításra gimnáziumba és egyéb iskolába járó fiú- és leánytanulókat, valamint magántanulókat is.

CSARNOK.

Élet a szabadkai pusztákon.

Abban az időben — bizony restellem leírni — hogy egy béresnek mily szükös konvencióból kellett kijönnie. Az akkori „kommenció” ez volt: 24 mérő gabona, felé buza, felé árpa, (egy mérő 3 véka) 20 kg. szalonna, 20 kg. só, fél lánc kukoricaföld, kétszáz kvadrát krumplicföld, pénz 30 forint. Az egy évre szóló és ebből ki kellett jönnök. Azután ingyen lakás, tüzevaló, két disznótartás. Az összes eseléségnek parancsolt az „öregbéres” — a legöregebb és okosabb köztük; — ennek tartoztak engedelmességgel és szót is fogadtak. Ennek a tisztségen kívül még külön fél lánc kukoricaföld dukált. Robot volt még akkoriban; egy évben nyolc napot kellett az asszonyoknak az urasághoz mennök mosásra, meszélésre stb. Szivesen tették. Baromfit nevelhettek, amennyit akartak, abból 6 pár csirkét kellett beadniök. Csak kijöttek ök e fizetésből valahogy, de abban az időben került Magyarorszába a vész, ha az elvitte a két malackát, rettenetes inség elé nézhettek különösen a télen át. Tökös gabonacán (kukoricaliszt buzaliszttal keverve, kélt tésztának elkészítve) éltek, vörösrépat ettek fözeléknek és sült tök járta folyton. no meg málé. Földecskéjük mit kiadott.

De lopni, bármilyen szegények voltak is, béres, kocsis nem lopot. Mert mit is loptak volna? Abrak, takarmány volt rábizva, már pedig egy valamire való magyar paraszt sem teszi azt, hogy a kezére bizott állattól elhuzza az élelmet. Ez becsületbevágó dolog volt, ezt egyik a másik előtt is szégyelte volna, mert azt, aki illyent tesz, a magyar béres nagyon lenézi. A juhásznak ellenben csupán ez emelte a tekintélyét és becsületbevágó dolog volt, hogy lopjon. Nem nézték semmire sem azt a juhászt, aki éjjelenként a nyáját meg nem legeltette a tilosban, valahol a másik határban, valaki buza-földjén. Az igazi hies juhász pedig este elindult a zentái határból a nyájjal, tett négy órai utat is, a becsai határban elhajtottá egyik gazdának aklából 10—20 birkáját, a „stemlit” el-tüntette róla és csinált rá másikat, hajnali 3 órakor eladta egy hasonszörri kis gazdának vagy kucpecnak a csantavéri határban és 5 órakor már nyugodt lelkiismerettel legeltette a gazdája legelőjén a nyáját. De gazdáját meglopni egy sem tette volna, még az ilyen sem!

Nono, az igazság okáért: el ne felejtjük, hogy olyasmit megtettek, hogy az ő birkájukat a gazdáival kicserélték, ráhamisítva a gazda bélyegzőjét a magukéra, de hát ök ezt nem tartották lopásnak, csak — cseréltek! Nohát! A hies, nevezetes Dilendáré volt nálunk, (megyeszerte ismert gazember, esendörök réme), aki — ne vétekek szavammal — talán még a mennybéli, fölséges Uristen szent báránykát is ellopta volna, ha úgy kampóra kaphatta volna öket. Persze, az lett a vége, hogy egy sötét éjszaka agyonverték egy tanján, mikor birkát akart lopni. Sok ideig emlegették a nevét becsülettel az arra való juhászok. Azért kellett ekkora tolvajt tartanunk, mert 5—600 birkánk volt és ekkora tolvajt nem lehetett meglopni!

A csösz, kertész szintén lopak. A csösz a kukoricát, amit „kerülgetett.” A kertész különösen, ha „feles” volt, az ő felét elvette, a gazdáját ellopta.

Egyszer e nyugodt, békés élet közepette jön hozzánk egy napszámos a városból; lakást kér. Kap. Külön ház, egy szoba-konyha, kamra, fizet érte évente 20—30 forintot. Nem igen jár napszámba, esténként összegyűjti a béreseket és mesél nekik. Egy kis pálinka is előkerül, kártya is úgy télen. Aá asszonyok besugják nekem, hogy: „cuci ista!” Abban az időben telente az emberreknek 40—60 krajcárt fizettek, lányoknak, fiúknak 20—30 krajcárt. Az ujonnan jött feltűzte öket, — akadt ilyen uszító a környékben több is, — hogy ne elégedjenek meg ennyivel; nemsokára a napszámosok nem álltak munkába másképp, csak 1 korona emelés mellett. Megkapták. A béreseken azonban, a kik hűséges, régi emberek voltak — minden oktatásuk hiabavaló volt. De lassankint mindinkább terjedt a szociálizmus hatása és sok rossz eredménye mellett az a jó is mutatkozott, hogy enyhítettek a szegény nép helyzetén, úgy, hogy pár év múlva éppen a régi konvenció és napszám dupláját kapták. Rossz oldala az volt, hogy a nép nem volt olyan tiszteletű, hűséges mint eddig.

Részesekink mélykúti-zentaiak voltak, jó szelid nép. Két „pedusa” főzöt reájuk; egy bandagázda felügyelete alatt voltak. Egy évben Topolyáról valók voltak. Hies Topolya, Csantavér most is, akkor is a bicskázásairól! A tányai nép szörnyűködött: csodát nézett rajtuk. Ha szólt az ember valamit nekik, — még a gazdára is — gerendát ragadtak. Egymás közt napirenden voltak a bicskázások. Szocialisták, izgágák, nagyszájúak voltak egytől-egyig.

Úgy tekintek vissza erre a 15—18 év előtti időre, mintha valamikor még Mátyás király idejében történt volna, akkora a különbség, akkor és — most!

Biermann Mariska.

Bácskai utasok figyelmébe!

A „Délvidék” kapható Zombor, Baja, Ujvidék és Szabadka vasuti hírlap-árusítóinál.

Színház.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután leszállított helyárrakkal Leon Viktor és Sztojanovits Péter remek operettje kerül színre, Padlásszoba. Főszerepeket ezen az előadáson is Révész Ilonka, Szabony Margit, Nádassyné, Remetó, Komlós Rónai, Kürthy, Torma és Tibor játszák. Este harmadszor kerül előadásra a vizgizház nagyhatású bohózata, a „Tessék szelíztetni”.

Postás fiu és a huga. Ennek a kitérdő vig operettnek oly ószinte sikere volt nálunk és olyan zajos tetszést aratott, hogy Nádassy igazgató több oldalról jött óhajnak engedve, hétfőre ismét kitérdő előadásra a „Postás fiu és a huga.” A címszerepeket ezuttal is Révész Ilonka és Komlós Vilmos játszák, akiknek az eddigi két előadáson óriási sikerük volt.

Az „Ószi vihar” előkészületen. Szintársulatunk egy szenzációs sikert darabnak a bemutatójára készült most Jób Dániel nagyhatású színjátékára az „Ószi vihar”, mely a Vizgizházba frenetikus hatást keltett. Az „Ószi vihar”-ból már javában folynak a színpadi próbák.

Színházi műsor:

Hétfőn bérlets ünnetben „Postás fiu és huga” vigoperett.
Kedden A. bérletben először „Ószi vihar” színjáték.
Szerdán B. bérletben „Ószi vihar” színjáték.
Csütörtökön bérletszünetben nyolcadszor „Stambul rózsája”.
Pénteken A. bérletben „Rip van Winkle” regényes nagyoperett.
Szombaton délután ifjúsági előadásul „Kárpáthy Zoltán” színjáték.
Szombaton este B. bérletben „Rip van Winkle”.

Szerkesztői üzenetek.

B. F. Kelebia: Eltettük. Egyenlőre nem közlünk.

R. M.: A kártyajáték úgy kicsiben mint nagyban egyaránt káros. A ramschli különben is betiltott játék. Hálásabb szórakozás pl. a kézimunka.

Szerkesztő:

BERKES MÁRK.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szerb Antal Nyomda és Irodalmi Vállalat mint szövetkezet könyvnyomdájában Szabadkán, Rákóczi-utca 20. szám.

Pénteken, szombaton és vasárnap

Cirkusz

attrakció. Az aranypillangó főszereplő FERN ANDRA a ragyogó szépségű moziésszillag csodás artista nő mutatóványokat végez Látható!

Lifka moziban

Keddtől d. u. 5 és este 8 órakor.

ELITE MOZGO

március 8-án 9 ón és 10 ón:

A beismerés

Szerelmi dráma 3 felvonásban.

És a fényes kiegészítő műsor.

Előadások kezdete: hétköznap fél 6 és fél 9 órakor, vasár- és ünnepnap pedig 2-8-ig és este fél 9 órakor.

Harisnyáit

javíttassa „Róza” varrott fejjel. Párónként 2-40 K. Törvényesen védve. Minden párhoz kell egy régi harisnyaszár. A harisnya fejét levágni nem szabad. Bármilyen más fejjelést és javítást elfogadunk. Gyűjtőhely: **Pázmány-utca 34 sz. alatt.**

Meghívó.

A szabadkai Általános Ipartestület 1918. évi március hó 17-én vagy határozat képtelenség esetén 1918. évi március hó 24-én d. e. 10 órakor tartja saját épületében évi rendes közgyűlést, amelyre a testület tagjait tisztelettel meghívja a szabadkai Általános Ipartestület elöljáróságnak 1918. évi március hó 5-én hozott határozata folytán Csajkás Lukács ipt. h. jegyző, Sefcsits Lajos ipt. elnök.

A közgyűlés tárgyai: 1. Jegyzőkönyv hitelesítésére 4 tag kiküldésére 2. Az elöljáróság évi jelentése az 1917. évről. 3. Az 1917. évi zárszámadások bemutatása, jóváhagyása és a felmentvény megadása. 4. Az 1918. évi költségelőirányzat megállapítása. 5. Indítványok. 6. Tízennyolc elöljárósági tag választása három évre.

Figyelmeztetés! Napirendre ki nem tűzött indítványok csak azon esetben vétnek a közgyűlésen t. másokozás a'á, ha 10 tag aláírásával legalább 5 napal a közgyűlés napja előtt a választmányhoz beadták.

Sekrestyés kerestetik

azonnali belépésre Sz. Teréz-plébániára. Rokkant is jelentkezhetik.

Hirdetmény.

Az. Almasi Kölesönös Tűzkárbiztosító társaság, mint Szövetkezet 1918. évi március 28-án d. u. 2 órakor tartja **rendes évi közgyűlést**, melyre a szövetkezet tagjai tisztelettel meghívotnak.

Tárgyai lesznek:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottsági jelentések tárgyalása.
2. A múlt évi zár számadások előterjesztése és a mérleg megállapítása
3. A felmentvények iránti határozathozatal.
4. A jegyzőkönyv hitelesítéséről 2 tag kiküldése.
5. Az intézetnek további 10 évre való működése iránti határozathozatal.
6. Bérkezett indítványok tárgyalása. Bácsalmás 1918. március hó 7-én.

Az igazgatóság.

I. Forgalmi kimutatás.

Bevétel: Maradvány 1916. évről 405 K. 37 fill., kamat 10 K., a tagoktól befolyt 1092 K. 65 fill. Összesen: 1478 K. 02 fill.

Kiadás: Üzleti költségek: 67 K. 62 fill., évi fizetések 325 K. Tűzkármegelőítés 510 K. egyenleg: 575 K. 40 fill. Összesen: 1478 K. 02 fill.

Mérleg.

Vegyon Takarékbátét 560 K., a házi pénztárca 15 K. 40 fill. zerelvénnyel értéke 80 K. Összesen: 655 K. 40 fill.

Teher: Nincs. Tiszta vagyon: 655 K. 40 fill.

Bácsalmás 1917. december hó 31-én. Treuer Antal s. k. könyvelő, Hahn József s. k. elnök-igazgató, Vidákovics János s. k. péztárnok.

Ezen forgalmi kimutatás és mérleg az üzleti könyvekkel mindenben egyeznek és helyesnek találtatott.

Bácsalmás 1917. december 31-én. Blinovits Jakab s. k., Weiner Péter s. k., Fleckenstein János s. k., Hubert Antal s. k., Hahn József s. k. felügyelő bizottsági tagok.

Jókarban levő használt üveges ablakok, valamint konyhakerti veteménymagvak kaphatók: **IV. kör Bercsényi-utca 637. sz.**

APOLLO MOZIBA

fiu felvétetik. Bővebbet: **Földes Samu** ruhaüzletében.

148—18245/914. szám. **Hirdetmény.**

Szabadka sz. kir. város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város által Wolf Pál és nejeének eladott de jelenleg megint a város tulajdonába visszazárlt felső tavankuti 194. számú 1 lánc, 195. számú 1 lánc, 196. számú 1688. négyszögöl és 197. számú 990 négyszögölnyi terület **f. évi március hó 12-én délelőtt 9 órakor** a helyszínen nyilvános árverés útján a vételár összegnek 9 év alatt leendő törlesztése mellett örökáron el fog adrani.

Az árverési felvételek amelyek az árverés alkalmával fel fognak olvastatni, a városi gazd. ügyosztály hivatalos helyiségében előbb is megteudhatók.

Szabadka 1918. febr. hó 26 án **A városi tanács**

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

ELKELT!

E hirdetés csak a földbirtokot eladni, vagy venni akaró közönséget érdekli!

A Jászapáti Gazdasági és Iparbank Részvény Társaság tulajdonát képezett, Szilágymegyében levő zálnoki és nagydézsai birtokok elkeltek. Az eladást a tulajdonos pénzügyintézet megbízásából a Nagy Lajos Országos Adásvételi és Reklámvállalata Debrecen — közvetítette és bonyolította le lelkiismeretes becsületességgel úgy az eladó, mint a vevő legelőjesebb megelégedésére.

E vállalat fennáll 18 év óta. Minden megbízást maga a tulajdonos intéz el személyesen. Adásvételi megbízásokat elfogad költség-előleg nélkül! Központi Iroda: Debrecen, Csapó-u. 19. sz. Alapított 1900-ban.

APOLLO MOZI

szenzációs műsora vasárnap nagy detektív cirkuszdráma. **A halálugrás.** Nagyszerűs artista dráma 5 felv. ban. És a fényes kísérő műsor.

Pályázat.

A szabadkai községi iskolaszék a városnak az 1913. évi XVI. t. c. alapján fizetéskiegészítési állami segélyben részesedő községi elemi iskoláinál nyugdíjazás következtében üresedésbe került dgyik rendes férfi, tanítói állomáshelyre — 1918. évi április 5-ig terjedő záros határidővel — ezennel pályázatot hirdet.

A javadalmazást az 1913. évi XVI. törvény szabályozza. Az állomáshelyet 1918. évi június 1-én kell elfoglalni.

A megfelelően bélyegelt a születési anyakönyvi kivonattal, oklevéllel, szolgálati vagypedig erkölcsi, nemkülönbön honosági bizonyítvánnyal felszerelt pályázati kérvények az adott határidőn felül a Községi Iskolaszék címére Szabadkára küldendők.

Kelt Szabadkán, a községi iskolaszéknek 1919. évi március 7-én megtartott rendes havi ülésében.

Dr. Biró Károly s. k. udvari tanácsos, iskolaszéki elnök.

Meznerics Ferenc s. k. városi iskfelügyelő, iskolaszéki jegyző.

2 muraközi ló

5 és 7 éves eladó

SZOBOD ANTAL malomtulajdonos, BAJMOK.

IZLÉSESES ÉS OLCÓSÓ ÜZLETI LEVÉL-
::: PAPIROK ES BORITÉKOK A :::

SZENT-ANTAL

KÖNYVNYOMDÁBAN

SZEREZHETŐK BE.

Horvát Országos Bank R. T. fiókja, Szabadka.

Özpont: Osijek Fiókok: Szabadka, Zagreb, Karlovác, Novi Cirkvenica. Befizetett alaptőke 20.000,000 és tartalékalap 9.000,000 K.

Elfogad: betéteket könyvecskékre és folyószámlán a legkedvezőbb feltételek mellett. — A betétekre a moratórium rendelkezései nem vonatkoznak és azok megállapodás szerint fizetnek ki.

Vesz és elad: mindenféle értékpapírokat (állami címleteket, zálogleveleket, sorsjegyeket stb.) külföldi éro- és papirpénzeket és az összes egyéb értékeket napi áron.

Atvesz letétbe és kezelésre értékpapírokat.

Folyósít: Jelzálogkölesönöket földbirtokra és nagyobb városokban házakra. Kibocsájt: 4% és 5% (utóbbiak 3% nyeresémmel) pupillaris biztosságra, adómentes, mindenteló óvadék költségre alkalmas zálogleveleket.

FINANCIROZ ipari és kereskedelmi vállalatokat, végez birtokparcellázásokat és elfogad ingatlanokra vonatkozó komissionális megbízásokat.

VÉGZI LEGELŐNYÖSEBB feltételek mellett az összes banküzleteket, továbbá bürzei és komissionális megbízásokat.